

Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget

REJSERAPPORT

Tid: 2.-9. marts 2013
Sted: Brasilien
Deltagere: Karin Gaardsted (S), Anne-Mette W. Christiansen (V),
Jan Johansen (S), Trine Bramsen (S), Nadeem Farooq (RV),
Kim Andersen (V), Mads Rørvig (V), Hans Chr. Thoning (V),
Hans Kristian Skibby (DF), Mette Bock (LA)
Ledsaget af: Karen Munk Christensen og Per Movritsen, UDV.

16. april 2013

Ref. 12-001182-11

1. Formål

Formålet med udvalgsrejsen var at studere og diskutere Brasiliens økonomiske og erhvervsmæssige udvikling samt samhandelsmulighederne imellem Brasilien og Danmark - herunder regeringens BRIK strategi og potentialet for eksport og andre kommercielle aktiviteter. Studierejsen omfattede bl.a. São Paulo og Rio de Janeiro.

Program for besøget er omdelt på ERU alm. del – bilag 174. Der henvises desuden til det omfattende baggrundsmateriale og omdelte præsentationer fra besøget, som findes på sagen, jf. ERU alm. del – bilag 174, 195 og 204.

2. Væsentligste punkter fra besøget

Udvalget besøgte danske og brasilianske erhvervsvirksomheder, myndigheder og erhvervsorganisationer og var således i kontakt med ca. 30 af de 90 danske virksomheder, som har etableret sig i Brasilien.

I forbindelse med disse møder fik udvalget et indblik i landets økonomiske og politiske situation, og hvilke udfordringer der er for virksomhederne.

Overordnet var der stor tilfredshed med programmet, som også gav mulighed for at besøge virksomheder uden for de store hovedbyer. Udvalget fik positiv feedback fra de virksomheder, der blev besøgt. Flere af de danske virksomheder havde aldrig før haft besøg af politikere hjemmefra. Det var indtrykket, at virksomhederne vægtede besøget højt. Der var også stor tilfredshed med samarbejdet med den danske ambassade og handelskontorerne.

Brasilien er i dag verdens sjette største økonomi, og de seneste 10 års økonomiske vækstrater har betydet, at mere end halvdelen af den brasilianske befolkning (ca. 100 mio.) nu er i den købedygtige middelklasse. Fra en rekordstor vækst i 2010 på 7,5 pct. har væksten dog siden været

faldende og var i 2012 kun på 0,9 pct. Der er dog positive forventninger til 2013.

Dansk eksport til Brasilien er i god vækst, men Brasilien har i mange år ført en meget protektionistisk politik med høj told på importerede varer. For at undgå disse handelsrestriktioner er det derfor i vidt omfang nødvendigt for virksomhederne at etablere sig med datterselskaber, der producerer i Brasilien.

Dette er dog ikke uden vanskeligheder. Der er således store udfordringer for virksomhederne på grund af et meget kompliceret skattesystem, et stift arbejdsmarked, korruption og ringe infrastruktur. Hertil kommer et stort bureaukrati og høje omkostninger.

Der er imidlertid ingen tvivl om, at Brasilien er et land med et stort potentiale, og som tillige fungerer som et brohoved til det øvrige Sydamerika.

Brasilien byder på store muligheder for dansk erhvervsliv inden for en række sektorer med danske spidskompetencer. Samtidig er der i stigende grad efterspørgsel efter forbrugsgoder af høj kvalitet. Det er derfor vigtigt at brande Danmark som et land, der producerer kvalitetsvarer. Nogle af de danske virksomheder, som udvalget besøgte, er f.eks. eneproducenter af kvalitetsprodukter til hele verden og har erfaring med, at "small is big".

Produktion i Brasilien giver ikke umiddelbart arbejdspladser i Danmark, men det vil på længere sigt styrke danske virksomheder som globale aktører og sikre innovation og indtjening.

Den nye store middelklasse samt planlagte massive infrastrukturinvesteringer - bl.a. for at kunne afvikle VM i fodbold i 2014 og De Olympiske Lege i 2016 - resulterer i behov for import af både forbrugsvarer og udstyr til industrien.

Selv om dansk eksport til Brasilien er i kraftig stigning, og danske virksomheder har vist god konkurrenceevne over de seneste tre år, er det helt afgørende, at langt flere danske virksomheder - også smv'er - hører om, besøger og starter eksport til Brasilien.

Inden for en række aktiviteter og brancher - bl.a. den store offshore olie og gas sektor og miljøteknologi (vand, energi, vindmøller) - kan det være nødvendigt at få en vis del af produkterne produceret i Brasilien for at opfylde kravene om lokal medproduktion. Disse krav kan opfyldes også af de mindre og middelstore danske virksomheder, hvis det gribes rigtigt an fra starten.

Der kan her hentes god bistand fra Udenrigsministeriets handelskontorer i São Paulo og Rio de Janeiro samt ambassaden i Brasilia. Også netværket med andre virksomheder, som etableres i Dansk Brasiliansk Handelskammers regi, er med til at gøre det lettere for virksomhederne at etablere sig og agere i Brasilien.

Det brasilianske samfund står over for mange udfordringer for at sikre fortsat høj vækst. En af de vigtigste er at hæve niveauet på alle trin i uddannelsessystemet. Fra dansk side er der indledt et samarbejde på det videnskabelige og uddannelsesmæssige område - herunder inden for faglige uddannelser - og der er behov for at udvikle dette samarbejde endnu mere fremover. Det er besluttet at åbne tre nye danske innovationscentre i global viden og vækst i 2013 bl.a. i São Paulo.

Der er også basis for samarbejde omkring sociale ordninger, sundhedssystemer og arbejdsmiljø.

Også turismen fra Brasilien til Danmark har potentialer. Det er i den forbindelse afgørende, at der etableres en direkte flyforbindelse mellem Danmark og Brasilien.

3. Opfølgning og sammenhæng med udvalgets tidligere arbejde

Udvalget har forslag til følgende initiativer:

- Henvendelse til handels- og investeringsministeren med opfordring til at regeringen arbejder internationalt (EU) på at fjerne de brasilianske handelshindringer.
- Spørgsmål til handels- og investeringsministeren om, hvorvidt der er sammenhæng mellem strategien om en forstærket indsats i Brasilien og bemanningen der. Skulle ambassaden f.eks. forstærkes med en yderligere udsendt medarbejder?
- Opfordring til handels- og investeringsministeren til – bl.a. i forbindelse med sit kommende besøg i Brasilien – at informere om, hvad de danske virksomheder kan: Miljøteknologi, ekspertise vedrørende offshore virksomhed, rensning af spildevand, grøn energi, samarbejde på uddannelsesområdet, herunder inden for faglige uddannelser, hvor visse initiativer allerede er i gang.
- Opfordring til regeringen til aktivt at arbejde for en direkte flyrute Danmark-Brasilien.
- Et medlem tager kontakt til Lindø for at fortælle om mulighederne for arbejdspladser i Brasilien – bl.a. behovet for specialuddannede skibsbyggere på skibsværfterne.
- Ambassadøren vil komme til Esbjerg og fortælle – bl.a. på ungdomsuddannelsesinstitutioner - om mulighederne for offshore virksomhed i Brasilien.
- Henvendelse til videnskabsudvalget og uddannelsesministeren om et øget samarbejde på universitetsplan (studerende og forskere).
- Flere medlemmer vil holde kontakt med medlemmer af Dansk Brasiliansk Handelskammer og undersøge, om udvalget kan gøre mere som opfølgning på besøget.
- Forslag til en høring om ”Hvordan smv’er erobrer vækstmarkederne - herunder Brasilien”, som i givet fald skal arrangeres i samarbejde med Eksportrådet, ambassaden i Brasilien og med deltagelse af herboende brasilianske forretningsfolk.